

Beroepsgroep: Wijkverpleegkundige

Sector: Medisch, Eerstelijns zorg

Samenwerken met en voor mantelzorgers

Als wijkverpleegkundige kom je veel bij cliënten en hun mantelzorgers. Je bent het aanspreekpunt en je hebt een belangrijke rol bij het signaleren van overbelasting. Mantelzorgers weten soms niet goed waarbij ze ondersteuning nodig hebben. Weten ze dat wel, dan blijken velen het moeilijk te vinden om op tijd ondersteuning aan te vragen. Als wijkverpleegkundige kun je hierbij helpen: door mogelijke overbelasting te bespreken en door mantelzorgers te verwijzen naar de juiste ondersteuning. Dit is een aanvulling op je werk en stelt je in staat om nog betere zorg te verlenen.

Goede ondersteuning van mantelzorg kun je niet alleen realiseren. Onderling contact en samenwerking met mantelzorgers én andere professionals is daarbij essentieel.

Aandacht voor mantelzorgers

Als wijkverpleegkundige zorg je samen met één of meerdere mantelzorgers voor de cliënt. Je vormt een team en alle teamleden hebben hetzelfde belang voor ogen: de cliënt ondersteunen in zijn (zorg)behoeften, zodat deze een zo goed mogelijk leven kan leiden.

Samen zorgen vraagt om een goede en gelijkwaardige relatie, waarin partijen elkaar serieus nemen en respect hebben voor elkaars opvattingen. Jouw inbreng en die van een mantelzorgers zijn van gelijke waarde. Dat wil niet zeggen dat jullie inbreng hetzelfde is. Jij hebt professionele kennis over ziektebeelden, complicaties, risico's, medicatie en verzorging. De mantelzorgers en cliënt weten heel goed wat ze prettig vinden en wat in hun situatie het beste werkt. Dit vult elkaar goed aan en samen zorgen jullie voor de beste aanpak.

Goed samenwerken met mantelzorgers vraagt aandacht voor de vier rollen (*SOFA-model*) die mantelzorgers vervullen in de zorg voor hun naaste. Een mantelzorgers is partner in zorg, hulpvrager, persoonlijke relatie, expert. Elke rol vraagt om een andere benadering door jou als professional.

Vlog

Vlog: Tommie in de zorg maakte diverse vlogs over samenwerken met en voor mantelzorgers.

Bekijk vlog 3 van Tommie [hier](#):

'Blijf contacten onderhouden, ik merk dat dat het belangrijkste is. Doordat je vertelt over jouw betrokkenheid weet de ander ook meer en komen ze erachter dat je verstand van zaken hebt.'

Wijkverpleegkundige (bron)

Aan de slag!

- **Richtlijn mantelzorgondersteuning**
Richtlijn voor verzorgenden, verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen of te verminderen.
- **Toolkit mantelzorgondersteuning voor thuiszorgmedewerkers**
Een handige toolbox waarin een aantal instrumenten voor het ondersteunen van mantelzorgers wordt toegelicht.
- **Samenwerken met mantelzorgers, zo werkt het!**
Deze publicatie bevat 8 themakaarten met informatie en tips voor het samenwerken met mantelzorgers.
- **Handreiking voor integrale zorg en ondersteuning in de wijk voor kwetsbare ouderen**
Deze publicatie bevat een 6-stappenplan en een overzicht van rollen en taken die handvatten bieden bij het organiseren van ondersteuning en zorg aan zeer kwetsbare thuiswonende ouderen.
- **Infographic respijtzorg**
Deze infographic toont verschillende vormen van respijtzorg en maakt duidelijk wat werkt. Hij biedt een overzicht van de relevante wetten en financiering. Ook biedt hij inzicht in de toeleiding naar respijtzorg.

Relevante websites

www.mantelzorg.nl
www.movisie.nl
www.vilans.nl

Kansen voor samenwerking

Zorgprofessionals in de wijk werken soms langs elkaar heen. Dat zorgt voor onduidelijkheid voor de cliënt en mantelzorger. Het Kwaliteitskader wijkverpleging noemt de Wijkverpleegkundige als verbindende schakel in de wijk. Op deze manier kun je die rol goed vervullen:

- Onderhoud korte lijntjes met: huisartsen, de gemeente, ketenpartners, ziekenhuizen en mantelzorgers
- Ken de afspraken over samenwerking met partners in het lokale (zorg)netwerk
- Neem regelmatig deel aan overlegvormen in jouw werkgebied met verschillende partners
- Onderhoud zo goed mogelijk de relaties met de informele zorg, de lokale partijen, eerste- en tweedelijns zorgverleners, ziekenhuizen en netwerken van Wmo-organisaties
- Werk waar mogelijk samen met partners aan preventief signaleren van lokale vraagstukken, om zo de zorgvraag tijdig op te kunnen pakken

Een organisatie die onder andere belangrijk is voor samenwerking is het lokale mantelzorgsteunpunt. Zij kunnen je helpen als je overbelasting bij de mantelzorger van je cliënt signaleert of erger wilt voorkomen. Het Steunpunt is het middelpunt rondom mantelzorg in jouw gemeente. Het Steunpunt bij jou in de buurt vind je [hier](#) (klik op landkaartje).

Landelijke beroeps-, branche- en belangenverenigingen

- **V&VN -Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)**
- **ActiZ, branchevereniging van zorgorganisaties**
- **NWG -Nederlands Wijkverpleegkundigen Genootschap (NWG)**
- **ZorgthuisNL**